

JELLENKOR

1745
282

POLITIKAI TEKINTETBEN.

A

KÉT HAZA 'S KÜLFÖLD HÍRLEVELEIBŐL

SZERKESZTI 'S

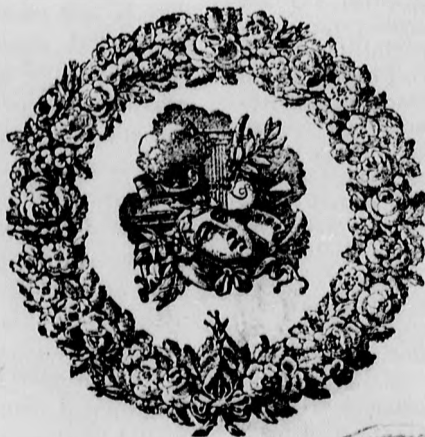
ÉRTESITŐ TOLDALÉKKAL

KIADJA

HELMECZY MIHÁLY.

Hazádnak és az Emberiségnek élj!
Tiszteld a' Szépet, Jót, Igazat, Valót,
'S nekik hiv elvű tollad-ajkad-
'S tetteidet ne himezze álszín.

~~308~~

Nyolczadik évi folyamata.

Pesten,

Nyomt. Petrózai Trattner J. M. és Károlyi István Könyvnyomtató-Intézetében,
uri utca 612. szám alatt.

1839.

FOGLALAT: Magyarország 's Erdély (előléptetés; pesti termék-kelet; szalontai termékeny anya; Bor István 's Bieltsik Márton †; gazdasági egyesület; 's a' t.) Amerika (a' bahiai zendülés nem valósul; Rosas nem fogadja el a' franczia végválaszt; 's a' t.) Portugália (pénzügyi szorultság; 's a' t.) Spanyolország (Maroto nem fogoly; az új minsterség kormányelvei; készültek Cabrera ellen; 's a' t.) Anglia (canadai hírek; a' kir. palotában elfogott kéményseprő ügye; udvari hírek; 's a' t.) Franciaország (kantrai ülések; belgahollandi ügy; Paganini bőkezűsége; Dupin ismét követkamraelnök; 's a' t.) Belgium. Gabonaár. Dunavízjárás. Pénzkelet.

Magyarország és Erdély.

Ő es. 's ap. kir. Felseje nmélt. erdéli gróf Pálffy Fidélm. kir. udv. kancellárt ezen méltóságtól, egész fizetése meghagytaival, fölmentvén, 's érdemei 's hiv. szolgálati tekintetéből aranygyapjas-renddel fölruházván, a' magyar kir. udv. kancellária kormányával annak al-kancellárját, nmélt. Székelyi gróf Majláth Antal ő excját, megbizni; másod al-kancellár pedig komori báró Bedekovich Lajos ő excját, a' főmélt. hétszemélyes tabla közbiráját, kinevezni kegyelmesen méltóztatott: (H-k.)

(Pesti termék-kelet. Szalontai termékeny anya. Bor István †.) Mult év utolsó napjaiban már némi élénkség kezdte mutatkozni a' gyapjúkereskedésben; a' kétnyiretű téli 's nyári gyapju ára nem emelkedik ugyan, de csökkéntnek sem mondhatni azt. Legfinomabb egynyiretű gyapjura már nagy részint előre megkötvék a' szerződés, 's e' fajnak ára mázsánként néhány forinttal emelkedik, a' tavalyi árhoz képest. Viasz mázsáját 83—85 pő forinton veszik, 's a' lebervegi fagygyut is nagyon keresik 's külföldre is szállítják, honnan ismét mint jó gyertyákat hozandják vissza. — Nagy-Szalontán mult évi dec. 13kán Gömő István adózó felesége egyszerre 3 fiu 's 1 leány gyermeket szült, kik közül hárman még élve részesültek a' keresztségben, de ugyanazon nap mindnyájan meghaltak: A' termékeny anya egészséges. — Ugyan m. é. dec. 10dikén Nagy-Váradon Bor István nagy-szalontai esperes és zsadányi hely. válásu lelkész élete 78dik évében elhunyt. —

(Gondoskodás az árviz által károsultakról.) Azon számos jótét, mellyben az árviz által károsultak Nádor ő es. kir. fősége buzgalmból részesülének, méltán tölthetni azon legujabb gondoskodását, melly szerint a' laknőküliek alkalmazásáról intézkedik. Ő es. kir. főhsége ugyanis Lónyay János m. kir. helytartósági tanácsost 's biharmegyei főispánhelyettes megbizni méltóztatott külön szállásosztó választmány-alakításra, mellynek kötelességül szabatek, a' lak nélkül maradt károsultaknak száraz fűthető szállást szerezni. E' választmány a' nevezett kir. biztos rendelkezése megkezdés munkálkodását, 's tagjai ezek: Patachich József városi tanácsos, Ferdinandi és Gózdú választott polgárok 's Georgievich Mihály városkapitánysági tollvivő. E' választmány naponkint reggel 's délután tartja üléseit tulajdon szállásán az új kapitánysági épületben az ugynevezett volt Ágoston féle házban, hol szállást rendel az 's végett jelentkezőknek. Igy a' Ludoviceumban, hol Pistory Jakab városi tanácsos a' főfelügyelő, mult évi oct. 4ke óta 264 család nyere lakhelyt; mellyek tagjai: 180 férfi, 180 nő, 77 özvegyasszony, 105 gyermek 10 éven alul, 93 gyermek 10—16 évig, 76 ifju 's leány 16 éven túl; összesen 711 lélek. Klinec orvos tr. kire egészségi tekintetben biztatják ez ügyefogyottak, szinte folyvást ott lakik egy városi kerületi biztossal és szükséges őrséggel. Hogy azonban legalább némi része kipótlottassék az ételmezési, fűtési, világítási 's egyéb költségeknek, tehát minden szállást kapó fizet hetenkint lakásért 's fűtésért 10 krt pőben, asszonyok szinte 10 krt, 's 16 éven túli személyek szintannyit, 10—16 éveskorig pedig 5 krt hetenkint, a' kisebb gyermekek minden fizetéstől mentek. Ez aránylag csekély fizetés tökéletes súlygyenben áll a' fizetők keresetre alkalmazosságukkal. A' nagy nemzeti lovagló iskolában oct. 4ke óta 223 család van szállással ellátva; tagjai ezek: 137 férfi, 103 nő, 54 özvegyasszony, 118 gyermek 10 éven alul, 87 gyermek 10—16 évig, 's 44 ifju 's leány 16 éven túl; összesen 532 lélek, kik a' főnebb osztályozás szerint 6 és 3 krt fizetnek hetenkint szinte pőben lakásért 's fűtésért. Rendfontartás végett egy városi kerületi biztos lakik a' lovagló-iskolában; főfelügyelő pedig Szekrényessy városi tanácsos. Tűzveszély-elhárítás és nagyobb tisztaság végett valamint a' Ludoviceumban, ugy a' nemzeti lovagló-iskolában is, a' pesti városi tanács külön főzöt alkalmazott, ki szabott áron jó és egészséges ételeket tartozik készíteni, legszigorubb felelősség alatt. Az ételek mennyisége 's minősége naponkint szigorú ellenőrködés alá vétetik. A' Ludoviceum 's lovagló-iskola lakosi számára külön mosókonyha is van, 's minden család egyszerű mosásért fával együtt alig fizet 3 váltó krt. Sok család a' katonaság által épített új házakban lett alkalmazást, 's általjában egy szobáért 's konyháért hetenkint 12 pő krt fizet a' háztulajdonosnak, jövő sz. György napig, melly után ismét a' háztulajdonosra száll a' bérbeadási jog. Oláh majorjában is számos szerencsétlenül, főleg kézműves, lakik, kik hogy készítenyiket eladhassák, naponkint ingyen szállítatnak a' városba. Több egészen elszegényült embert egészen a' város táplál. Ezekre különösen Eichholtz János polgármester ügyel Staffenberg városi gyámmal. Egyébiránt e' szegény ludoviceumi 's a' t. lakosok naponkint dologra járnak, 's így ha valamennyire szorgalmasak, tehát napi szükségjeiken kívül még jócskán meg is takaríthatnak. Rendeletek tétetvék egyszersmind a' lakosok vallási szükségjei 's gyermekeik neveltetése iránt. — A' károsultak fölsegéllésre következő adakozások érkeztek: a' m. kir. udv. kancellária útján Hohenzollern-Sigmaringen hűség-bül 97 fr. 24 kr. pő; a' pécsi eszmadia cseh küldött 10 fr., az eszéki bodnárezh 16 fr., a' selmezi bányászkamrai pénztár 33 fr. 45 kr., Kiss Károly zilahi ügyvéd 15 fr., a' kolozsvári fő 30ad 18 fr., marosújvári sóház 35 fr. 20 kr., barczai fiók-30ad 31 kr., nagybányai városi tanács 244 fr. 2 kr., mind pőben.

Igazítás. Szirmay Ádámné assz. lapjaink 100dik számában említett alapítványát utóbbi hiteles adatok szerint következőleg kérjük módosítani: a' nevezett asszonyság 3 ezer váltó forintnyi alapítványt táblázattal Pest 's Nógrád megyében fekvő jószágira, olly megjegyzéssel, hogy ennek 150 váltó forintnyi kamatjára dunáninneni superintendensek mindaddig huzzák, míg csekély jövedelmük jobb karba fog helyeztetni, azután pedig két kitűnő szorgalmu, hittudomány-tanuló, ifju jutalmaztatására fordítassék évenként a' nevezett kamatmennyiség. —

A' m. kir. udv. kamra Somoskeőy Antalt Gömör 's Torna megyékben kir. ügyigazgatósági ügyviselővé alkalmazá.

Bieltsik Márton szucsányi sóhivatali pajaőr mult évinov. 15kén meghalozott.

A' honi Gazdasági egyesület minél többfelé ohajtja terjesztetni hatását, annál inkább meggyőződik arról, miképen a' haza külön részeiben divatozó gazdálkodási rendszerek tudása nélkül tágabb körű munkálkodásnak észlra vezető irányt nem adhat. Ez okbul mult hónap 15kén tartott közgyűlésén a' t. honi gazda-közönséget, különösen pedig 's egyenkint minden részes tagját arra határozta kéréssel felszólítatni: lennének szivesek a' fekvő birtokaik 's lakásuk vidékin divatozó különféle gazdálkodási rendszereket, nemkülönbén egyes gazdaságok történeteit a' természetességének kivonatatos előadásával 's virágzásuk vagy hanyatlásuk okaival világosítva közleni. Közös az ügy; 's valamint a' hazát egészen, ugy minden egyes hazafit annyival közelebb érdekelhet, mivel hasznos gyümölcseinek érlelését az egyeseknek összes részvéte képes leginkább siettetni. Ne vonjuk meg tőle a' csekély áldozatot, melly legfőlebb is szünidőnk néhány óranegyedébe kerülend. Alulirt azon édes reményben örvend előre e' kérelem sikerének, miszerint rövid idő alatt számos illyenmü leirasi közlemény fog hozzá utasítva érkezni. Pest, dec. 31kén 1838. Kacskovics Lajos s. k. gazd. egyesületi titoknok.

Amerika.

(A' bahiai zendülés nem valósul. Rosas nem fogadja el a' franczia végválaszt.) A' bahiai zendülés valódi költemény volt, az oct. 27keig terjedő hírek egy szóval sem emlékeznek róla; annyi igaz ugyan, hogy a' városi őrség Rio Grande do Sul tartományba hajozott el 's így a' város a' nemzetőrség ótalmára bizaték, miért is igen nagy volt a' félelem, hogy a' mult lázadás főnökei, kiket a' kormány hatóságok gyávaságbul szabadon boosátának, ismét megújítják merényöket a' császári kormánytuli szabadulás végett. — Montevideoi oct. 4diki hír szerint a' buenosayresi franczia ostromzár folyvást igen szigorú. A' franczia hajóvezér végválaszt Rosas elnök nem fogadja el, mi okbul minden órán hadüzenet-nyilvánítást várnak. Magányos hírek szerint már az ellenségeskedés el is kezdődött, a' francziák ugyanis la Plata folyam torkolatánál fekvő Martín-Garcia kis szigetet hatalmokra ejték, mi annyiból nem való, mert Lajos Fülöp trónbeszédében egy szóval sem emlité. —

Spanyolország.

(Az új minsterség kormányelvei. Takarékoság a' királyné kiadásiban. Készületek Cabrera ellen.) Perez de Castro válasza a' minsterség elfogadása iránt még nem érkezék Madridba; dec. 10kén azonban már megjelentek a' minsterség többi tagjai a' cortesben, 's Alaix elmondá kormányzati elveiket, mellyek most is e' régi üres kifejezésekből állnak: a' kormány mindent elkövetend a' polgárharc megszüntetésire, de erre minden józan érzelmü 's főleg a' cortes gyamolítására van szüksége. Ehez Pizarro még azt esatolá, hogy egyezés esetében a' szükséges segélyforrások sem hiányozhatnak, 's hogy a' legközelebb napokban törvényjavaslatok fognak a' cortes elibe terjesztetni a' legsürgetőbb szükségű födőzésire. — Örömmel tapasztalják a' fővárosban, miszerint a' kormányzó királyné darab idő óta legszigorubb takarékosággal intézi kiadásit. Több drága mulatsági tárgyat már árveresen adatott el, különösen számos gyönyörű drága lovat 's az aranjuzei tibetkeeskéket. — Andalusában Clonard tábornok szilárd munkássága már tökéletesen helyre állitá a' esőndet. E' már magában is gazdag tartomány legujabban sokat nyert népesülés által. Számos tőkepenzes és vagyonos földbirtokos elhagyá lakhelyét 's e' tartományban települt meg. — Cabrera vesztességét a' chestei esatában igen nevezetesnek mondják. Két zászlóalj egészen elvált a' főserégtől, 's folyvást üldözöttve fut a' cuenzai alkotmányos őrség előtt, csupán az almasai Sierrába vonulással menthetvén magát, ha addig utól nem érik az üldözők. Alaix tábornok elhatározó esapat szándékozik merészelní Cabrera ellen, kinek munkássága 's katonai ismeretei csakugyan félelmesek. Arragoniába folyvást újabb fegyveres csapatok nyomulnak, 's nem sokára 30 ezer főnyire fognak szaporodni. A' hadminister (Alaix) nyiltan kimondá, hogy e' tél folytában vagy ő fog tönkre jutni, vagy pedig Cabrera.

(Harczteri hírek Maroto tábornokot elfogottak mondják.) Espartero Logronobul dec. 6ikán újabb föliratot intéze a' kormányzó királynéhoz, mellyben Cordova 's Narvaez tábornokok megbüntetésit elkerülhetlennek mondja. Ez előterjesztésben a' la granjai zendületet szánandó eseménynek nevezi, 's a' sevillai mozgalomról azt állitja, hogy az csupán néhány, Cordova 's Narvaez tábornokokkal egyetértőnek, merénye a' sevillai nemzetőrség akarátja 's megegyezése nélkül. — Clonard tábornok biztos ságot nevezte ki a' sevillai nemzetőrség újabb rendezetére. — Zurbano vállolatának csak néhány csekély 's minden süker nélküli esata lett következménye; de fontosb volt valamennyire dec. Isején az Iruz mellett összeütközés Villanueva de Mena közelében, hol a' carlosiak süker nélkül rohanának meg egy élelmi szállítványt, Reinoro ezredest mindazáltal elfogák, ki, mint ők mondják, mindjárt a' esata után megholt, az alkotmányosak állitása szerint ellenben kegyetlenül meggyilkoltaték. — Saragossai dec. 11ki hírek szerint Maroto tábornok esatát veszte és sebesülten 150 lovassal együtt az alkotmányosak fogságába juta. Maroto helyzeténél fogva e' hír igen fontos következményű lehetne, de még további valóslásra vár, mivel még a' esata helyét sem említik az eddigi levelek. Egyébiránt ugy látszik, hogy csakugyan nem sokára nagyobb élénkség fog uralkodni a' harczeren. Az alkotmányosak néhány apró

esatázásban szerencsések valának, 's ez ismét fölélesztí a' sergek csüggedt bátorságát.

(Maroto nem fogoly. Elegy.) Maroto elfogatásáról 's megsebesültéről számos hír keringe, 's most újabb hiteles levelekből kiviláglik hogy a' nevezett tábornok ép egészségben van a' trónkövetelő udvarában, hol ministeri változásban kell munkálnia. — Aragoni levelek szerint Van Halen tábornok, parancsot ada 200 carlosi fogoly agyonlövésére, ürügyül azon hírt adván, miszerint Cabrera oda nyilatkozék, hogy ezentul minden hatalmába esendő alkotmánypartit irgalom nélkül agyon fog lövetni. — Pita Pizarro új pénzügyminister következő három törvényjavaslatot terjeszte cortes elibe: 1) Hozzassanak rendszabályok a' rendkívüli hadiado behajthatására; 2) a' még künn levő egyéb tartozások beszédésére; 3) Mikép lehetne legjobban rendezni az országos adósságot 's fogyasztó pénztárt. Ez előterjesztés után a' cortes a' kormánytól kívánt 40 ezer ujonczot rövid vita után megajánlá. — Alaix tábornok a' hadsergi fő élelemszállítót hivatalából leveté 's Cordova és Narvaez tábornokoknak parancsot küldé, melly szerint azonnal kötelesek Clonard haditörvényszéke előtt megjelenni.

A n g l i a.

(Canadai hírek. A' kir. palotában elfogott kéményseprő ügye. Elegy.) A' Kingston Chronicle szerint az utóbbi zendület alatt 102 halottat 's 152 foglyot vesztek a' zendülők. A' Prescott mellett elfogottak, kiket majd névszerint számít föl az érintett lap, jobbadán északamerikai polgárok, de két krakói lengyel is van közöttük: Berins Erneszt 's Okoyinsky János, és két angol ezredbeli szőkevény. Mind ezek a' kingstoni hadi törvényszék elibe jutának. A' Prescott melletti szélmalomban sok hadiszer jutott az alkotmányosak hatalmába, különösen: három álgyu, 10 hordó lőpor 's 10 ezer kemény töltés. Találtak ott ezenkül egy fegyverszemlést, mellyre sas és csillag volt hímézve e' körirattal: „Onodaga-vadászok“ 's „A' megszabadított Canada.“ E' zászló az egyesült tartományokéra emlékeztet, mellyen szinte sas és csillagok láthatók. A' szélmalom körül minden házat leégetének az alkotmányosak 's a' malomba polgárkatonaságot helyezének őrségül. Drummond angol kapitány, ki, az egyik égő házba rohanván, az ablaknál mutatá magát, agyonlövették, mert a' támadók a' lőporfüstben nem ismerék meg őt 's zendülőknek tarták. Coburg vidékén, Felső-Canadában Usher kapitányt, ki a' királyné kormányra iránti hűségéről mindenütt ismeretes vala, több ismeretlen megrohaná és agyon veré. Colborne rendszabályról így ír a' Sun: Colborne, mint halljuk, nem akarja magát boszúeszközzel használtatni a' vérszomjas angol gyarmatosak által a' francia származásuak ellen, 's a' politikai foglyok nagyobb részét Angliába szállíttatja, homán az ausztráliai gyarmatokba küldendit őket a' kormány. — Egy szállítvány már érkezék is angol partra 's Liverpoolban az egész lakosság lábön volt, midőn a' városi börtönbe kísérek a' foglyokat, mert Angliában hallatlan ritkaság politikai foglyokat látni. A' foglyok bátor tekintetűek valának, 's a' radical lapok rendkívül zajognak azon kegyetlenség ellen, mellyel a' kormány e' szerencsétlenek iránt viseltetik. — Lancaster József, egyik alapítója e' nevéül ismert tanításrendszernek, elhunyt Ujyorkban, 's mint mondják igen szegény körülmények közt. Kocsi ment keresztül rajta, 's ez okozá halálát. — A' Buckingham palotában elfogott kéményseprő fia vallomásából azt akarják némelylek következtetni, hogy lehetlen olly sokáig valakinek a' palotában tartózkodni felföldözés nélkül. A' kémények 's kandallók olyanok, hogy azokon teljességgel nem juthatni a' királyné szobáiba, a' konyhák pedig mindig zárva vannak. A' fogoly igen éhesnek látszék 's valóban az is volt, mert mindjárt mohón kapott étel után. A' fia alkalmasint dolgozókkal lopódzék a' terembe'sugy rejtőzék ott el. — Durham lelkes nyilatkozatát tory, whig 's radical sajtó egyenlőn helyesli. —

(Durham a' radical társulat föllírását nem fogadja el. Van Buren a' canadai zendület előmozdítóit megbünteti.) Durham lord a' londoni radical társulattól hozzá intéztetni szándékolt föllírást nem fogadá el, 's eziránti okait következő, a' társulat titkokához írt, levelében fejtegeti: „Cleveland-Row, dec. 15kén! Uram! Az Ön által másolatban előmbé terjesztett föllírást, melly csak azon elveket nyilvánítja, mikben én tökéletesen megegyezem, örömmel és büszkeséggel fogadnám el küldöttség kezeiből, ha nem tudnám, mik történetek-ezen gyűlésben, mellyben azt szerkeszték; miután mindazáltal azon események köztudomásra jutának, tehát kénytelen vagyok visszautasítani azon küldöttséget, mellynek hozám járulandását Ön jelenti. Az elnököt egyhangulag választák 's a' gyűlés köszönetet szavazza neki. Ő inté a' gyűlést, feledné ez uttal szigorubb nézeteit Canada ügyeiről 's fontolná meg, hogy nem lehetne é engem használni további célaira. Más szónokok még őszintebben nyilváníták nem-őszinteségüket. Wade tr így nyilatkozék: „Mint ótalmazója az általános választásjognak zavarban vagyok, mert nem látom át, mikép támogathassak föllírást-intéztést olly férfihoz, ki a' választásjogot csak a' házbirtokosak számára követeli? Wade azonban mégis támogatá a' kérdéses indítványt, mivel, mint mondá, engem mégis lépeső gyanánt használhatni a' radical párt javára. Ez érzelmek 's a' bennök rejtőző célzatok, mint látszik, szíves tetszést nyérének. Én itt azért hivatkozám a' főnebbi szavakra, hogy minden félremagyarázást elkerüljek azon okok fejtegetése iránt, mellyek engem a' föllírat-elmellőzésre kényszerítének. Elmellőzők minden egyéb nem lényegest, mi a' gyűlésben véghez ment, 's mit csupán személyem elleni sértésnek lehetne tekinteni, 's csupán annyira szorítokozom, mi azon nyilvános ellemmondást kiemelheti, melly a' föllírást szavai 's gyűlés célzata közt uralkodék. A' föllírat így hangzik a' gyűlés pedig másképp gondolkodik. Az egész bánásmód durva két-

színűséget tanusít. Én sem közvetve sem közvetlenül nem részesülhetek a' közügyek illy kezelésében. Valamint kész vagyok őszintén nyilvánítani, minő rendszabályokat tartok kívánatosaknak, ugy szinte mindig hangosan ki fogom mondani rosuló ellenzémet olly czélok iránt, miket lélekismeretem el nem fogadhatóknak itél. Ha csak egyszerűn válaszolandék is e' föllíratra, miután tudom, hogy sokan azok közül, kikől az származék, olly véleményeket táplálnak keblükben 's olly czélokért buzognak, miket én, mint a' békére 's polgári társulat létezésire veszélyeseket, egyáltalában visszautasítok, minden esetre a' közönség elcsábításában, sőt valóságos megcsalásában fogtam volna részesülni. Ezt pedig én nem fogom tenni soha, bár mi következék is. A' föllírat említett tesz változatlan 's másíthatatlan ragaszkodásomról a' haladó javítás ügyéhez. Igen, én e' javítást egyetlen eszköznök tartom nagy nemzetű keservek elhárítására. Nem ismerék egyéb eszközt biztos elérhetésére minden politikai erőködés valódi célainak, minők: oktatás általi fölvilágosodás 's az egész nép minden osztálykülönőség nélküli tisztelése, tartós méltósága 's jólléte. Az említett nagy czél eléréséhez, ugy hiszem, lényegileg szükséges: föntartása a' trónnak; a' tulajdon biztosítása 's ipar emelkedése, mint tetleges oldalai azon elveknek, miket 1834ben a' skót nemzet előtt kimondék. De nem tettegem magamat, mintha nem ismerném tovább szándékát e' föllírat aláíróinak, melly az itt nyilvánított elveimmel homlokegyenest ellenkezik. Ezzel tehát nyilvánosan kimondom annak rosulását 's aziránti határozatomat, hogy épen olly teljes erővel fogok ellene küzdeni, valamint reményem, miszerint üdvös, elérhető 's következőleg hasznos javítások mellett mindenkor szorgalmasan 's lélekismeretesen fogok buzogni. Ez okbul nem fogadhatom el a' küldöttséget. Nem akarom magamat kiténi azon veszélynek, hogy valakit elámítsak, vagy valamelly alkalomkor félre értessem. Így ajánlott segélyt, 's így szavazott föllírást nem szabad elfogadnom, bármilly örömet üdvözlöttem volna is azt más körülmények közt mint tisztos és örvedetes tanujelét a' nyilvános bizalomnak. Durham.“ — A' kérdéses radical gyűlés dec. 13kán este ment véghez York-Hotelben; Wade tr tulajdonkép oda nyilatkozék, miszerint ő Durham lordot lépesőnek tekintí, mellynek segélyével kiléphetne a' radical párt a' „föltékenység posványából.“ Bizonyos Kemp ur azon indítványt tevé, hogy nem kell föllírással megítélni Durham lordot, hanem előbb bevárni: vajjon kész leend e' radicalok elveit támogatni. Csak hosszas vita után mellőzé el a' gyűlés ez indítványt. Maga a' föllírat így hangzék: „Mylord! Tisztelet érzetivel közelítünk Önhöz 's megjelentet Angliában e' súlyos időpont közepette főfontosságú eseménynek tekintjük a' polgári szabadság terjesztésére e' honában a' párturalkodásnak 's abból származó elégtelenségnek. Nagy örömmel üdvözeljük lordságod nyilatkozatát a' devonportú néphez, 's bizhatni vélünk abban, miszerint Önnek nézeti a' nagy javítási elvek iránt nemesak változatlanok 's másíthatatlanok, hanem hosszas tapasztalás következtében mindinkább erősülők. A' westminsteri javító társulat Skótzíában, 's ezek: választásjog minden házbirtokos számára, három évi parlamentek, titkos szavazás; 's a' t.“ — Az Examiner már most megnyugtatóni törekszik, miszerint Durham nem tulzó radical, mi a' főnebbi levél után egészen fölösleges. A' minden udvari dolgokban igen jártas M. Post legújabb száma ezt írja: „Mint halljuk, Durham lady önként monda le udvari hivataláról, 's férjé csak azután tudósítá tettéről. A' lady ő fölsé géhez intézett levele nem volt olly hangon szerkesztve, minőben illy lemondásokat egyébként eszközölni szokás, hanem csupán röviden 's igen szárazon foglalá magában a' lemondást. A' királyné igen becsületteljes, sőt nyájas hangon válaszolt, azon megjegyzéssel, hogy sokkal nehezebben esett volna neki a' lemondás elfogadása, ha az módja 's rendje szerint történik.“ — „Roscius“ rakhajó nov. 27keig terjedő híreket hozá Ujyorkbul; mellyek azonban kevés érdekes hírságot foglalnak magukban, „Liverpool“ gőzös még Ujyorkban maradt, hogy a' congressus megnyitása után azonnal elhőzhassa az elnök ülésnyitó beszédét, melly dec. elején vala Londonba érkezendő. A' canadai hírek nov. 23aig terjednek. A' zendülés mind a' két tartományban hathatósan el van nyomva, 's a' kormányzó már nem igen vél félhetni annak ismét kiütésétül. Az angol lapok legalább így okoskodnak a' canadai ügyek mostani helyzetéből. Az elhíresült M' Kenzie, miután nem sikerült szándéka kőborló csapatot gyűjthetni zendítő zászlója alá, Ujyorkbul Washingtonba költözék; hol azonban még kevésb szerencsére számolhat. Van Buren elnök azon kormánytiszteket, kik a' canadai zendülés melletti buzgó gyűlésekben részt vettek, vagy bármikép segíték előmozdítani a' zendülést, letevé hivatalaikból. —

(O' Connor nyilatkozata. Elítéltek merénye.) Hogy a' kormány tilalmazó parancsa az éji radical gyűlések ellen nem volt épen fölösleges vagy igazságtalan, kiviláglik O' Connor következő nyilatkozatából, mellyt Róhdaleben hallata: „A' fekete rabszolgák 1838ki aug. elsőjén nyérék meg szabadságukat, 1839iki sept. 29kén pedig a' fehér rabszolgák fognak szabadságba helyeztetni. Ha a' whigek 29ikén nem szabadítanak föl bennünket, ugy 30kán erőszakkal fogjuk azt magunk cselekedni. Én egész életemben mindig békét hirdeté, de háborura is mindig kész valék.“ Stephens pedig még világosabban nyilatkozék, mondván: „Mindig háborura kell késznek lennünk; mert ti békét tartós békét fogtok azután élvezni, vagy pedig háboru, háboru, és ismét háboru ellenünk, míg egészen ki leendnek írta a' földszínéről.“ Azon napon, mellyen Jovett nagy gya-potgyára leégett Ashtonben, így nyilatkozék Stephens a' Buryban faklyafénynél tartott népgyűlésen: „Megmondom Önöknek, kicsoda Jovett, 's megmutatom nektek 's neki is, hogy csakugyan van oka rettegni a' fak-

lyafényről tartott gyűlésektől. — Liverpoolba 34 elítéltet hozának Canadából, kik utközben hatalmukba akarák keríteni a hajót, de nem létesítheték szándékjokat a nagyobb erő ellenében. —

(Udvari hírek. Elegy.) Decemb. 14-én szarvasvadászattal mulatá magát a királyné Windsorbán, azaz: egy szarvast kiboosátának a kertből, 's hosszas hajtás után ismét befogák azt. Ő föls. és számos hölgy és ur löhátón élvezék a vadászat gyönyöreit, míg a kényelmesebb részvevők könnyű vadászkoocsin követék őket. — A sheernessi kikötőt nagyszerű erősitvényekkel szándék ellátni, mi másfél millió sterlingbe kerülend ugyan, de rendkívül hasznos, mert eddig ellenállás nélkül rohanható azt meg az ellenség. — Az országos jövedelem állapotja csüggesztőnek látszik, 's a most mult évnegyed olly rossz, vagy még rosszabb volt, mint a tavalyi. A' esökkenést leginkább a' gabnabeviteli vám alább szállításának kell tulajdonítani. — A' Globe a' vakbuzgók megnyugtatóul jelenti, miszerint a' kormánynak soha nem volt szándéka vasárnapokon is nyitva tartatni a' levélpóstát, 's csupán azért méltatá kitünőbb figyelemre e' tárgyat, mivel az indítvány parlamenti választmánytól származott. — A' londoni city testületjavító választmánya buzgó szorgalommal folytatja munkáját. Egyik gyűlésében, dec. 13-án, nyomadékosan figyelmezteté társait Hannover, miszerint 1768 óta változatlanul divatozó városi köszénadó csekélyisége milliókat szerze az egyedárusok erszényébe a' vevők rovására. Következmenye ennek azon szörnyű fonákság, hogy az új castlei köszén még Alexandriában is olcsóbb mint Londonban! — A' M. Chronicle szerint dec. 13—14-én azon nézet kezdte uralkodni a' tőzséresarnokban, hogy a' belga-hollandi kérdés nem fog kardesapás nélkül eldöntetni. E' véleményét a' Belgiumból 's Hollandiából érkező hírek némileg csakugyan igazolják, mert a' határszéli várórségeket mind a' két birodalom jóval szaporítá. —

Franciaország.

(Kamrai ülések. Dupin elnökül választatása kétes.) A' pairkamra dec. 18-án Portalis gr. másodelnök alatt gyűlt össze; Durosnel tábornok, Turgot gr., Halgau hajóvezér 's Louvois ur titkokká választván, választmányi tagokat indult választani a' kamra választmányi szerkesztésre. A' követkamra is összegyűlt ugyanazon nap Nogaret elnöksége alatt. Először is a' hivatalosztályokat határozzák meg sorshuzással, aztán pedig a' szokott szerkezet jöve napirendre. Másnap igen nevezetes áttekintését engedé a' külön pártok helyzetének a' követkamrai ülés. Jelen valának ez ülésen többi közt a' miniszerelnök, had-, pénzügy- 's nyilvános oktatási miniszer és a' pecsétör 's kereskedési miniszer. Az ideigleni elnök megkezdte az elnökválasztást. Némi zavart okozott eleinte, hogy Clousson csak golyóját veté az edénybe 's ezéduláját megtartá. Ezután beveté ugyan azt is, de az edényt eltéveszté, mi né zajgást okozta. Végre így nyilatkozték az ideigleni elnök: „A' szavazók száma 371, általános többség 186. Dupin 172, Passy 143, Duchatel 50.“ Mivel e' szerint egy jelölt sem kapott általános többséget, tehát új választáshoz kezdének. Nagy és hosszas zajgás. A' főnebbi sikerből láthatni, miszerint a' doctrinairék először külön szavazának Duchatel mellett, hogy erejükkel meggyőződjenek. Billault kiáltá ki a' nevet, 's a' gyűlésben folyvást nagy ingerültség uralkodék. Legélénkebb tolongás akkor támadott az elnök körül, midőn a' választás sikerét kezébe adák. Az elnök ezt olvasá föl: „Szavazók száma: 367. Dupin 180, Passy 173, Duchatel 9, 's 4 fehér ezédula.“ Mivel e' választás is eldöntő siker nélkül maradt, tehát újhoz kelle kezdeni, mit leírhatlan zaj közt másnapra halasztott az elnök. Ha azon 9 doctrinair, kik a' második szavazásnál is Duchatel mellett maradának, Passy mellett nyilatkoznak, ugy Dupin megbukik. Azonban ha ez nem történik is, a' pártok e' kitünő egyezsége minden tekintetben nagy csapás a' miniszerre nézve, melly mindjárt az első ülésben nem igen várt illy határozottan rossz kilátást. —

(A' belga-hollandi ügy. Vélemények a' trónbeszédéről.) Desage dec. 17-én érkezék vissza Parisba a' londoni gyűlés utolsó határozatival, mellyek szoroson kívánják végrehajtatni a' bírtokkérdésben a' 24 cikkű szerződést. Végbehajtásra febr. 15-ikét tűzék ki határnapul Belgiumnak a' nagy hatalmak. Anzenbourg gr. tanácsos és egy követ a' Constitutionnel szerint Parisba érkezének, 's a' választmányi szerkesztő követkamrai választmány előtt hallatni kívánják magukat. — A' kamranyitástól 's trónbeszédéről hosszú vitatkozásokkal telvék a' parisi lapok. Minden miniszerégi tag csüggedtnek látszék az ülések megnyitásokor, Guizot hideg szigort mutata, Dupin pedig gondolkodó komolyságot, míg Thiers igen élénk vidorságot tüntete ki. A' trónbeszéd pontjai nem támasztának annyi figyelmet, mint az abból kihagyott cikkek. Mi tartja néhány hónap óta leginkább elfoglalva a' nyilvános figyelmet? Kamratváltoztatás, vasutak és választás-javítás. 'S e' tárgyak ninesenek érintve a' trónbeszédben. Ki várható, hogy Lobau tábornagy 's a' nemzetűrség egy szóval sem leendnek érintve? A' választás-javítási kérelem aláírása okozá ezt? Mikép fognak majd bámulni a' szegény spanyolok, ha olvassák a' trónbeszédben, hogy Franciaország mindent megtőn értetik? Ezt alkalmasint álmodni sem igen merték volna Madridban. A' Temps e' szókkal ajánlja Dupin elnökségre a' választóknak. „Vegyétek nagy szónokomat, a' szabad, független férfit, Ciceromat, Aristidemet, ki néhány nap előtt is olly rendkívül szabadon nyilatkozék a' clameeyi választók előtt; isten nevében, fogadjátok őt el, hiszen ugy sem szokott jobb következni mai világban a' rossz után. Ez utóbbi ok alkalmasint győzni fog 's Dupin megmaradand az elnökséken. Egyébiránt kár az őrös trónbeszédben boszankodni, hisz a' mostani erőtlen miniszerégtől nem lehet jobbat várni, 's ezért merészle az egyesült ellenzés nyíltan kidob-

ni Dupin elibe a' harezkártyát, 's határozottan Passy mellett nyilatkozték kit meg is választand elnökül, ha valamennyi doctrinair követ lemond Duchatelről, és szinte Passy mellé pártol. Teendik e' ezt, vagy nem, még eddig nem tudhatni, mert lapokban mélyen hallgatnak e' tárgyról. Az ügyek e' kétes helyzete még a' tőzséresarnokon is keleteseökkenést okozta. Mondják, hogy Dupin ünnepélyesen nyilvánítá, miszerint ő csupán azon esetre fogadandja el az elnökséget, ha igen nevezetes többség fog mellette nyilatkozni.

(Abdelkader elhagyja Ain-Maadit.) Algíri dec. 10-iki hírek szerint Abdelkadert mindennap várák Medeahban. Ain-Maadit ostromával tehát alkalmasint fölhagyott. Mondják, hogy egyezkedés szűnteté meg a' harcot, mellyel Tidzsini már az ostrom első napján kínál meg Abdelkadert; ki azonban mindedig szót sem akara hallani alkudozásról. Tidzsini uralkodó maradand ugyan Ain-Maadiban, de megismeri Abdelkader felsőségét 's tulajdon fiát adja neki kezesül 12 előbbkelő lakossal. A' városba sem az emírt, sem katonáit nem bocsátá Tidzsini. A' lakosak igen szorult állapotban valának ugyan, de földádsról mégis hallani sem akarának. A' kötött szerződés kielégíti Abdelkader büszkeségét, 's egyszersmind megengedi a' francia határokhoz közeledését, hol nagy mértékben kezdék őt nyugtalanítani a' főkormányzó legújabb rendszabályi. Igen valószínű, hogy csupán Valée tábornagy azon határozatának tulajdoníthatni Abdelkader e' váratlan békekötését 's Medeahba visszatértét, miszerint Algír 's Constantine között az emír bírtoka egy részén szándékozik keresztül vonatni az összeköttetési utat. E' terve azonban számos akadályra fog találni, mert a' kabylok számosak, vitézek, 's halálos ellenségi a' francziáknak, pedig az ő határikon kellene keresztül vinni az utat. —

(Dupin ismét kamraelnök.) A' követkamra dec. 19-ikén csakugyan mégis választá elnököt. A' közép több szózata másnapra kíváná halasztatni a' választást; Odillon Barrot kérté: létez e' erre valami különös titkos ok? 'S Billault elkezdé a' szavazási munkálatot, míg a' közép folytonosan háborgatni törekvék azt. Jollivet szöszekre lépett és szinte másnapra kíváná halasztatni a' szavazást elnökválasztásra. Angius röviden értésre adá, miszerint már többé joga sínesen szökérésre, mert a' szavazás már meg van kezdve. Piscatory félre vettetni kíváná az elhalasztás iránti indítványt, 's a' kamra határozatát sem akará kikérteni, mivel a' szavazást félben szakasztani ellenkezik a' kamrai szabályokkal 's az illy visszaélés rossz következményeket szülhetne. Végre azonban mégis szavaztatni volt kénytelen az ideigl. elnök e' vitás kérdésre; de csak alig emelkedék föl mintegy 20 tag a' középből az elhalasztás mellett, 's így a' szavazás akadály nélkül véghez ment. 365 szózat közül Dupinre 183 Passyra pedig 178 jutott 's négy ezédula fehéren maradt. Dupin tehát azonnal kikiáltaték elnökke. Másnap a' másodelnöki állomásokra volt szavazandó a' kamra. Royer - Collard következő szókkal hagyá el a' termet: „Jobbat láttam már 's rosszabbat is, de chez hasonlót még soha.“ —

(Paganini békezsége. Elegy.) Berlioz nagyhirű hangszerző dec. 16-án, miután nagy hangversenye rendkívüli tetszéssel fogadtaték a' conservatoriumban, következő levelet kapá Paganini világhírű hegedűstől: „Drága barátom! Midőn Beethoven megholt, csak az egy Berlioz ébreszthete őt ismét új életre. Hallám Önnek isteni szerzeményit, mellyek lángeszéhez olly igen méltók, 's kötelességemnek tartom Önt kérni, legyen szíves hódolatom jeléül tőlem 20 ezer frankot elfogadni, melly memyiséget e' mellékvény átvétekor tüstint ki fogja fizetni Rothschild báró. Tartson Ön engem leggyöngédebb barátjának. Nicolo Paganini. — Württemberg hgnő újabb pisai hírek szerint, már valamennyire jobban érzi magát. — Trittan Flóra ismét francia ironő emlékiratot nyujta be a' halálos büntetés eltörlesztése iránt a' követkamrához. —

Portugália.

(Pénzügyi szorultság.) Lissaboni nov. 7-ki hír szerint a' déli tartományokban a' kormány csapati 's a' guerilhák közt apró esaták történtek, mellyek egyikében Joao Baija, e' migneli család legutolsó fivére is, esatateren maradt. A' kormány pénzügye olly nyomoru, hogy a' királyné háztartási költsége már nyolcz hónap óta fizetetlen, 's kényszerült ékszereti nagyobb részit elzalogítani udvartartás költségei fődözésére. A' cortes lihetőleg dec. 9-ken nyitattik meg. Das Antas gróf, a' portói katonakormányzó, a' tanácsosok egyike, kormányzóságát nem akarja letenni 's így a' kormány mást kénytetik helyébe kinevezni. —

Belgium.

(A' külügyi költségvetés elfogadva.) A' követkamrai dec. 14-ki ülésben a' külügyi költségvetést 79 szóval 2 ellen elfogadák. A' 13 ezer frankot pedig olly cikkekért 's röpiratokért, mellyek külföldre küldetnek Belgiumra karos befolyásu tudósítások megtorlása végett, megajánlák. Erre az elberfeldi német lap ekép nyilatkozik: „A' német sajtó azon zavaran van, miszerint Belgium mellett kell írnia, mert mind azon cikkek, melly ezután mellette nyilatkozik, azok egyike lehet, mellyek a' brüsseli kabinetben évenként 13 ezer frankért gyártatnak.

Gabonaár: Pest, dec. 31-ikén: Tiszta buza 138, 120, 110; — Kétszeres 94, 90, 82; — Rozs 88, 85, 80; — Árpa 73, 70, 65; — Zab 64, 62, 58; — Kukuricza 84, 80, 75; — Köles-kása 160; — pesti méro vaitó garas.

Dunavizállás: Pest, dec. 31-ikén 2' 5'' 6''' — jan. 1-sején 2' 10'' 0''' — 2-dikán 3' 2'' 0''' —

Pénzkelet: Bécs, dec. 29-ken: 4 pCtes statuskötelezvény 100¹/₆; 3 pCtes 80²/₈; 1834-ki 500 frtos kölesön 675³/₁₆; bankrészevény 1491³/₈ frt pöben.